

Ob drugi obletnici italijanskih čet v Ljubljani

V odgovor na brzojavki, ki ju je poslal Visoki komisar ob drugi obletnici vkorakanja italijanskih čet v Ljubljano, sta Ekse, vrhovni poveljnik oboroženih sil »Slovenije« in general, poveljnik divizije »Isonzo«, odgovorila takole:

Visoki komisar, Ljubljana. Močno ganjen spričo vaše spominske brzojavke in spominjač se živga sodelovanja, ki ste mi ga nudili

pri delu v Ljubljani, se vam zahvaljujem tudi v imenu mojih čet. — General Robotti.

Visoki komisar, Ljubljana. Modre kravate »Isonzo« izražajo živo hvalečnost za plemeniti in goreči pozdrav, ki ste ga poslali ob drugi obletnici vkorakanja v Ljubljano, in se spominjajo, da so Vas imele v svoji sredi v času svojega slavnega vkorakanja. — General Macario.

»V času obiskanja« v ljubljanski Drami

(Premiera 10. aprila 1943)

Gregorin ni imel namena napisati pasijonske igre v tistem prvotnem smislu, ko so imeli se pasijonske procesije in je bil to nek obred in religiozno dejanje vernikov. Kot gledališki strokovnjak je napisal igro, tragedijo, kateri je dal osnovno pojav nove krščanske ideje, ki je zažarela kot ogenj sredi poganskega sveta. Kje je večja revolucija v zgodovini človeštva in kje je močnejša ideja, kakor je ta, ki jo je prinesel Kristus na svet? Umetniki srednjega veka, ki so bolj živeli z vero in iz nje, so našli v evangeliju neizčrpne zaklade snovi za umetniško oblikovanje. Moderni umetnik je zašel daleč stran. A v zadnjem času so mnogi umetniki zaslužili bogastvo evangelija in smo tako dobili prav na dramatskem polju dela, ki jim je tematika zajeta v evangeliju. Gregorin je za Očenášem postavil letos ponovno na oder svojo pasijonsko igro »V času obiskanja«.

Je to drama z močnim dramatskim razgibanjem dejanjem. Nasproti ei stojita dve ideji: poganska in krščanska. V tem konfliktu raste in se stopnjuje dejanje. Na eni strani je Kristus z množico lačnih in žejnih pravice, na drugi pa močnimi farizeji, pismouki in veliki duhovni. Pisatelj zastavi dejanje ob Kristusu-vem prihodu v Jeruzalem, močno podčrta nasprotje dveh svetov, ko izhane Kristus odločno prekipel daleč in trgovalce iz templja. Veliki zbor navidez zmaga — Kristus ostane dostojanstveno miren, ves čist in vdan v voljo nebeskega Očeta. Končno mora umreti, toda takrat spregovori zemlja in nebo tako močno, da zbeže krvniki in morilci. Zda spoznajmo, da je Kristus zmagal in Janez to zmago pod krizem oznanja.

Te zadnje dni iz Jezusovega življenja je pisatelj združil v 6 dramatskih slik, ki jih veče bravec med seboj z odlomki iz evangelija oziroma iz knjige prerokov. Dogodki, okolje in vzdušje tedanjega časa je posneto popolnoma verno, drama je pisana živo in plastično.

Uprizoritev je vodil pisatelj sam in je položil vanjo toliko dela in truda, da mu uspeh res ni mogel izostati. Vse prizore in vsak nastop je Gregorin pretehtal in mu določil polno vsebino. Smiselna in lepa oprema odra in vsebinsko pomembna glasba prof. M. Tomca nas takoj zajameta in uvedeta v predstavo. Gregorin se nam je to pot pokazal kot odlični režiser, ki je posebno težke skupinske nastope izveščal do najmanjših potankosti. Tako je bila vsa predstava v velikem in močnem razmahu. Lahko trdimo, da ni bilo se predstav na odru ljubljanske drame, ki bi bila tako skrbno naštevana, tako močno podana in posebno masovno skupinsko tako zelo razgibana in dognana. Težko je reči, katera slika je boljša

† Hriberniki Marija

V Virmašah pri Škofji Loki je umrla preteklo nedeljo gospa Hriberniki Marija roj. Hafner, daleč na okrog znana Zidančkova mama. Stara korenina prave slovenske matere, ki je vzgojila osem otrok, ki so danes vsi trdni gruntarji v domači vasi. Kakor je pokojni njen mož Zidančkov oče še vedno nosil pravo domačo gorenjsko nošo, tako je tudi Zidančkova mama ležala na mrtvaškem odru v stari domači obleki. Umrla je v 83. letu v veliko žalost vseh okoliških siromakov, ki so pri njej dobili vedno pomoč, kajti ni je bilo bolj radodarne roke daleč naokoli, kakor je bila Zidančkova mama. Vsem njenim številnim sorodnikom, izmed katerih je njena hčerka gospa Primožičeva, lastnica znane gostilne »Pri Katrecu«, iskreno sožalje. Sv. maša za pokojno bo v četrtek ob pol devetih v farni cerkvi na Viču. Naj počiva v miru!

— igra velikega zbora je odlična, prihod Kristusov v Jeruzalem močnejši in priskrben, križanje, ki je odrsko težje izvedljivo, je izredno lepo in presunljivo. Režiser ima tudi zelo dobro oko za barve. Obleke in palme in veje, vse je zlito v čudovito barvitost, živo in pestro. Prav tako je luč, ki je izrednega pomena za gledališko predstavo, ker ima velik učinek na pogled in celotno vzdušje, zelo skrbno določena; lučni mojster je režiserju verno sledil in je tako dosegel največje učinke. Pripravi tako predstavo, ni malenkost in izpeljati jo celo brez vsakih najmanjših napak, ki navadno ne izostanejo, je mojstrstvo, za katerega moramo g. režiserju čestitati.

Kristusa je igral g. Gregorin sam. Ta lik živi v njem že več let, saj smo ga že ponovno videli v tem izrazu. Ni lahko oblikovati Kristusovo podobo, žalost in trpljenje Boga — človeka, podajati njegovo oznanilo, ki ni nikdar polemika, nikdar sovraštvo, ampak ena sama ljubezen, ki pridiga Resnico, Pravico in Ljubezen. Tudi tedaj, ko izhane prekipel daleč iz templja, ne dela tega v sovraštvu; dostojanstveno in odločno očisti Očetovo hišo. G. Gregorin je tako podoba ustvaril. Najprej prišel je v trpljenje, posebno ob srečanju z materjo in ob slovesu z apostoli. Lepo je združil

Izredni občinski komisar v Mozlju

Fašist Carli Vittorio je imenovan od Visokega Komisarja za izrednega komisarja v občini Mozeli pri Kočevju.

Likvidacija in izbris zemljiško-knjižnih pravic, vpisanih na nepremičninah nemških izselnikov

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je objavil v Službenem listu določila za likvidacijo in izbris zemljiško-knjižnih pravic, vpisanih na nepremičninah nemških izselnikov.

Iz navedbe posnemamo: Vsi zemljiško-knjižni vpisi, nanašajoči se na pravice kakršne koli narave in vrste, četudi izraženi v obliki utesnitve ali prepovedi, iz izjemo poljskih služnosti, obstoječi na dan uveljavljanja te navedbe takoj v lastniškem kot v bremenskem listu zemljiške knjige v breme nepremičnin, spadajočih v imovino nemških državljanov in tukajšnjih Nemcev, za katero je dovoljen prenos, se izbrišejo po navodilih te navedbe v varnost vpisanih pravic na prošnjo Emona ali vsakega drugega neposrednega pridobitelja teh nepremičnin. Upravičenci, četudi niso vpisani v zemljiški knjigi, morajo te pravice prijaviti v roku enega meseca od uveljavitve te navedbe Pobotnemu uradu. Prijavo morajo vložiti tudi tisti, ki so jo mogli že vložiti. Za pravice vpisane nerazdelno v prid več upravičencev zadostuje, da vložijo prijavo eden izmed njih. Nato predpisuje navedba, kaj vse mora vsebovati prijava. Na osnovi prijave se potem določi vsota, ki jo mora prošilec položiti na poseben vezan račun. Ko je bil izvršen polog, ugasnejo glede zemljiške knjige vse pravice z ustreznim izbriso zadevnih spisov. Odločba Pobotnega urada je neizpodbitna in dokončna ter se uradoma vroči strankama. Odločba s potrdilom o nalogu je obenem izvršilni naslov za izbriso. Za določanje vsote so merodajni predpisi prejšnjih uredb. Vsota, ki gre prijavitelju, likvidira Pobotni urad z odlokom po izdanih odločbah. Za izbris pravic se mora vložiti prošnja ali seznam Pobotnemu uradu, ki izda potrdilo o odločbi. Nadalje določa navedba tudi, kdo lahko uveljavlja te pravice. Čl. 12. določa postopek v primeru skupnosti imovine med zakonci.

Prepoved odsvojitve vpisane na nepremičninah, zaradi lastniške tožbe ne ovira prenosa lastnine izselnika. Prepoved odsvojitve, nadalje v zvezi s predkupno pravico, priznana komu drugemu, ki ni izselnik, ne ovira prenosa ne-

dostojanstvenost in gorečnost, trpljenje in ponižanje in ljubezen, ki govori vsak trenutek. Ni čuda, da se je pri premieri nekoliko glasovno poznala utrujenost.

Kakor režiser sam, tako so se tudi ostali igralci potrudili in gre zato zahvala in pohvala vsem, da je predstava tako uspešna. Marijo je letos igrala ga. Starčeva. V njenem izrazu je bilo toliko globokega materinstva, da je popolnoma prepričala. Zaradi skopih besed, ki so ji odmerjene, je njena igra še težja in zahteva močnega izraza. Gospa je položila vse v igro in je res ustvarila podobo, ki živi. G. Verdonik je s svojim mehkim nastopom in z mirnostjo lepo prikazal Janeza, g. Wratina pa je ustvaril zelo naravno podobo Petra. Izredno močno in doživeto je igral g. Nakrst apostola Judo. Njegovo pojmovanje Kristusovega kraljestva v prvi sliki je podano mojstrsko, njegovo izdajstvo in obup pa tako, kakor ga do zdaj še ni nihče pri nas. V takih podobah se dostikrat odkrije igralčeva izrazna moč — to pot smo videli, da je g. Nakrst močan igralec z velikimi umetniškimi kvalitetami. Poleg drugih je zelo dobro igral Kajfo g. P. Kovič. Zdi se, da mu ni bila bližja od Kajfe do zdaj še nobena vloga. Potrudil se je in prikazal res močnejša in vodjo velikih duhovnov, ki z doslednostjo zasledujejo svoj namen. V nastopu in glasovno je bil g. Kovič na višku posebno pri premieri. V nedeljo je pri reprizi tu pa tam ubajal predaleč, zato je mnogo boljše, da ostane pri prvotnem izrazu, ki je resnično velik. Posebej je še treba omeniti ženo iz Magdale, ki jo je zelo lepo podala gđ. Sancinova, Pilata g. Pečka in stotnika Petronija g. Drenovca. Prav za prav bi morali pisati o vseh igralcih, ki so v gledališkem listu in o onih, ki jih ni. Vsi so dali najboljše iz sebe in res ni bilo tako imenovanih statistik in glavnih igralcev. Vsi so živeli od prvega trenutka, ko se dvigne zastor do konca. Zato zaslužijo največje priznanje.

Slike je kot bravec lepo vezal s smiselnim poudarkom in jasno izgovorjavo g. Z. Hribar. Predstava je vredna, da si jo vsakdo ogleda. Tudi če gre kdo brez globljih religioznih čustev, bo vendar postal prevzet ob močnem uprizoritvi.

Uradni razglasi

premičnin od izselnika. V primerih navadne in fidejkomisarske substitucije se uresničuje odpravi po posebnih določbah na osnovi posebne prošnje.

Določbe te navedbe se porabljajo tudi pri likvidaciji in izbrisu zemljiško-knjižnih pravic, vpisanih na nepremičninah tukajšnjih Nemcev, ki so postavljene v likvidacijo v smislu navedbe z dne 14. julija 1942. Rok za prijavo teh pravic začne teči v tem primeru od objave v smislu čl. 4. temeljne navedbe. Ves postopek po tej navedbi ter spisi in listine, ki so s tem postopkom v zvezi, so prosti vseh taks, kolikor in drugih pristojbin kakršne koli vrste.

Odobritev sindikalnih prispevkov delodajalcev za leto 1943

Člen 1. Odobrujejo se in se izrekajo za izvršne redni in izredni sindikalni prispevki delodajalcev Ljubljanske pokrajine za leto 1943., kakor jih je sklenil dne 14. decembra 1942-XXI izvršilni odbor Pokrajinske zveze delodajalcev, katerega je v to pooblastil Zvezin svet.

Člen 2. Znesek prispevka, ki ga morajo plačati industriji ter denarni in zavarovalni zavodi, se priobči zavezanecem prizadetih združenj s priporočenim pismom in se prispevki plačujejo neposredno pri teh združenjih.

Po strokah in krajih določene prispevke, ki jih morajo plačati obrtniki, sporoči letem in jih pobere od njih Poštna hranilnica.

Prav tako sporoči in pobere Poštna hranilnica prispevke posameznih trgovcev.

Člen 3. Ča člani gostinskega sindikata, ki točijo vino v mestu Ljubljani, se odobruje prispevek po 0,10 lir za vsak liter vina, ki ga uvozi. Ta prispevek, določen po polovici gostilničarski bolniški blaginji, po drugi polovici pa Združenju trgovcev — gostinskemu sindikatu, se pobira hkrati z občinsko trošarino in se ne sme prevažati na potrošnike.

Člen 4. Prispevek članov sindikata hišnih posestnikov znaša 0,4% osnove za odmero zgradarine, t. j. davčne osnove, zmanjšane za odbitek po predpisih zakona o zgradarini. Prispevek pobirajo davčne uprave hkrati z izterjavo zgradarine.

Člen 5. Redni prispevek kmetovalcev sestoji iz 12%ne določen na zemljiški davek. Za tekoče leto se odobruje tudi izredni prispevek po 0,50 lir za vsak hektar zemljišča, zavezanega zemljiškemu davku.

Obojne prispevke pobirajo davčni uradi ob izterjavi zemljiškega davka.

Člen 6. Zoper predpis prispevkov je dopust-

Razpored delovnih tekem

Ob zaključku prijavljanja objavlja vodstvo delovnih tekem naslednji razpored tekem:

V nedeljo, dne 18. aprila ob osmih:

Natečaj za kranjarje bo pri trvdki Rot, Mestni trg 5. Natečaj za modistinje pri trvdki Sedej, Prešernova ulica 23.

Natečaj za pletilje pri trvdki Lozar, Rimska c. 21 a.

V sredo, dne 21. aprila ob osmih:

Natečaj za slašičarje pri trvdki Pellico, Wolfova ulica 14.

V nedeljo, dne 2. maja ob osmih:

Natečaj za pomočnike moške oblačilne stroke pri Pokrajinski delavski zvezi, Miklošičeva 22.

Natečaj za izdelovalke sraj v tehnični šoli, Aškerčeva ulica.

Natečaj za vezilje v tehnični šoli, Aškerčeva ulica.

V nedeljo, dne 2. maja ob dveh popoldne.

Natečaj za pomočnike v tekstilnih trgovinah pri Pokrajinski delavski zvezi, Miklošičeva 22.

V nedeljo, 9. maja ob osmih.

Natečaj za delavce v lesni trgovini v tehnični šoli, Aškerčeva ulica.

Natečaj za šivilje v tehnični šoli, Aškerčeva ulica.

Natečaj za lasničarke v rokodelski šoli, Selenburgova ulica 6.

Natečaj za pomočnice v trgovinah s tekstilnimi izdelki, s perilom in žensko obleko pri Pokrajinski delavski zvezi, Miklošičeva 22.

Člani komisij in tekmovalci morajo biti točno na določenem mestu.

GOSPODARSTVO

Nakazilo usnja čevljarjem

Pokrajinski svet korporacij bo za mesec april t. l. nakazoval usnje ljubljanskim čevljarjem le do 20. t. m. Po tem dnevu dobe do konca tekočega meseca nakazila samo čevljarji, ki stanujejo izven Ljubljane. Vsak čevljar dobi nakazano usnje samo za mojstra. Za pomočnike sme Pokrajinski svet nakazati usnje le onim mojstrom, ki z zadnjim plačilnim nalogom zavoda za socialno zavarovanje dokažejo, koliko so imeli v preteklem mesecu dejansko zaposlenih pomočnikov, ki so delali v mojstrovih delavnicah, ne pa na svojem domu. Končno se opozarjajo vsi čevljarji, da je prepovedano izvrševati dela osebam, ki stanujejo v krajih, ki niso pod kontrolo italijanskih oboroženih sil.

Združna gospodarska banka d. d. v Ljubljani izplačuje obresti starih vlog pod zaščito za leti 1941 in 1942 po odbitku na te eventualno prejetih akontacij. Oproščeni zneski, ki jih stranke ne dvignejo, se prenesejo na nove razpoložljive račune.

Znižanje diskonta na Portugalskem. Septembra meseca lani je Portugalska banka znižala diskont od 4 na 3,5, dne 8. aprila pa je bilo izvedeno nadaljnje znižanje od 3,5 na 3%.

Hranilnica Nezavisne Države Hrvatske, Računski zaključek Hranilnice Nezavisne Države Hrvatske izkazuje za lansko leto bilančno vsoto v znesku 2.572,9 milij. kun.

BERITE NAJLEPŠE

»PRAVLJICE«

BOŽENE NEMCOVE,

KI SO IZSLE V »SLOVENCEVI KNJIŽNICI«.

JUTRI BO IZSEL

PLANINSKI ROMAN

»PILATUS«

na v 15 dneh po obvestitvi pritožba na predsednika Pokrajinske zveze delodajalcev. Predsednik odloči, ko je zaslišal izvršilni odbor.

Zoper odločbo predsednika je dopustna nadaljnja pritožba na Visokega komisarja v 15 dneh od dneva obvestitve.

Zoper odločbe Visokega komisarja ni več pritožbe.

Odločba o pritožbi se priobči prizadeti stranki s priporočenim pismom v enem mesecu od dne, ko je bila pritožba vložena.

Člen 7. Zamudnim plačnikom se zaračunajo zakonite obresti in se dolgovani prispevki izterjajo kakor neposredni davki po seznamih, ki so bili izrečeni za izvršne.

Zaplemba premožnja upornika Pristavca Jakoba

Zaplenjeno je vse premoženje Pristavca Jakoba, sina Franca in Marije Suhadolnik, rojenega 14. marca 1903 v Podpeči. Premoženje gre v prid Zavodu za upravljanje, likvidacijo in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini. Ukrep ima vse običajne posledice, ki so v zvezi z zaplemba.

ZADNJA CARICA

Odločen nastop carja je kmalu zatri teroristično gibanje, in carska družina se je počutila bolj varna. Toda navada na samotno življenje se je bila v carski družini ukoreninila. Carju Aleksandru III. pa je tudi že po naravi prijalo samotno življenje in sploh življenje na deželi. Carjevo življenje je sličilo preprostem posestniku, ki živi na svojem posestvu in se zabava edino le z lovom in ribarjenjem. Toda, ako je na carja vplivala samota ugodno kot odpočitek po trudapolnih vladarskih poslih, je bila samota prej kvarna kot koristna za njegove otroke, posebno za starejšega sina, ki je bil do ločen, da bo nekoč zasedel prestol svojega očeta. Za prestolonaslednika je bil ozki domači krog le pretesen. Veliki knez Nikolaj je bil že po naravi plašen in boječ. Ta plahost bi se bila omilila ali pa sploh prešla, če bi bil prestolonaslednik živel med tovariši. Toda iz strahu za njegovo življenje je carjevič moral živeti ločen od zunanjega sveta. Njegova plahost pa se je stopnjevala bolj in bolj. Skoraj vso svojo mladostno dobo je carjevič prebil za ograjo gačinskega parka. Tako se je oddaljal zunanjemu svetu, da ga tuji svet sploh ni zanimal, niti privabljal, najraje je bival v ozkem domačem krogu brez vsake zveze s tujim svetom.

Pod takimi pogoji se privzgoji smisel za domačnost. Renan pravi: »Sebičnost v štirih ali petih.« In vendar ni bilo niti sledu kakega egoizma v značaju prestolonaslednika. Bil je sanjarske narave, toda ni bil brezbrizen, temveč zelo čustven in ljubezniv. Pri vsem tem pa je bilo njegovo vedenje nekoliko hladno. Pozneje, po dolgi letih njegovega žalostnega vladanja, so mu celo očitali brezbriznost. Večje krivice bi mu ne bili mogli storiti, kot je bila ta obtožba, ki jo še

dandanes ponavlja ves svet. Naj omenim veliko ljubezen, ki jo je car gojil do svoje žene, do svojih matere, do svojih bratov in sestr, in spoštovanje, ki ga je ohranil spominu svojega očeta. Kako rad je imel svoje tovariše iz mladih let in iz otroške dobe! Zelo je ljubil tudi živali, cvetlice, sploh naravo. Kako rad je imel glasbo; za to je bil še posebno vnet. Njegovo mehko čustvo je bilo zadržano zaradi vzgoje, ki je je bil deležen kot princ.

Aleksandru III. samota ni bila v kvar. Ko je nastopil prestol, je bil že zrelo mož. Če kot prestolonaslednik se je moral ukvarjati z državnimi posli in z dvorskimi spletkami, moral je poveljevati armadi (ob času vojske turško-ruskega spora 1877—1878), naučil se je spoznavati ljudi, imel je politične pogovore in odločbe, kjer se je z očetom večkrat sporekel. Ta preizkušnost v življenju in udeleževanju in ker je imel železno voljo in bil odločenega značaja, ga je usposabljal, da je bil v presojanju jassen in kratak in da je znal voditi svojo državo z železno roko. A ta deček, ki je bil določen za njegovega naslednika na prestolu, je vseboval popolno nepoznanje življenja in je poznal le tistega svojih tovarišev istih let. Prisrčna družinska domačnost, ki ga je obdajala, mu je krojila njegovo duhovno življenje in vse ga je še utrjevalo v njegovi plahosti.

Po čudnem dednem naključju so bili ruski vladarji glede na njihov značaj bolj podobni svojim dedom kot očetom. Aleksander III. je bil po svojem dedu Nikolaju I. podedoval njegovo neuklonljivo voljo, medtem ko je značaj mnogo bolj neodločenega in občutljivega Aleksandra II. prišel na mladega velikega kneza Nikolaja in ni mogel noben zunanji vpliv spremeniti te dedne napake. Rastoč v senci svojega očeta, pokoravajoč se vladanju svojih staršev, iz srca ljubljen in varovan, ni cesarjevič v trenutku, ko si je moral naložiti na pleča tako odgovornosti polno breme, niti začel tako rekoč živeti življenje moža.

Vzgoja mladega velikega kneza je bila zgrešena. Aleksander III. je poskrbel svojim otrokom soliden pouk, ki so ga začeli že zgodaj in ga vodili sami priznani gospodje. Ko je imel Nikolaj deset let, je bil že pod učenim vodstvom generala Daniloviča, ravnatelja vojaške akademije v Petrogradu. Učni načrt za velikega vojvodo je bil sestavljen na podlagi učnega načrta vojaških šol; tu se je učil mimo

strokovnega znanja tudi še grščine in latinščine in od živih jezikov — francoščine, angleščine in nemščine. Vsi ti živi jeziki so bili za Nikolaja zares živi prav od zibelke: francoščina je bila običajni jezik ruskega dvora; angleščina, kot so šaljivo dostavljali, »mednarodni jezik vladarskih osebnosti«, in na danskem dvoru so govorili po angleško in carica Marija Feodorovna je s svojimi otroki vedno govorila v angleščini. Otroci so po rusko govorili le z očetom in med seboj, angleško pa je mladi Nikolaj govoril še z učiteljem Heathom, ki je na dvoru nekako nadomestoval šolskega vodjo generala Daniloviča in je vodil Nikolaja in brata Jurija.

Ves način pouka in znanja je bil isti, kakršnega so bili takrat v Rusiji deležni otroci plemenitih rodbin. Večina ruskih plemiških otrok je morala skozi vojaško šolo in je nato vstopila v carsko gardo. Nekateri mladeniči so potem, ko se je vzbudil v njih drugačen poklic, izstopili iz vojaške službe in se posvetili civilnemu službovanju. Drugi pa, ki niso bili v vojaških akademijah, so vstopili po srednješkolski vzgoji v »Carski liceje«, kjer so se pripravljali na diplomatski poklic in pa v nekako »Carsko univerzo«, ki so iz nje izhajali pravniki in drugi uradniki. A ruski nadvojvode niso imeli nobene izbire: vstopiti so morali v vojaško šolo — ali v mornarico. Tudi prestolonaslednik je moral biti v vojaški službi in sleer je bil po činu vojaški helman in je nastopal v vojski v činu generala. Po vsem tem je bila carjevičeva vzgoja povsem usmerjena na vojaško stran mimo humanističnega študija in vprav ta je vse bolj ustrezal njegovi duši. Nad vse mu je bila všeč zgodovina. Še mnogo pozneje, ko je bil preobložen z vladarskimi posli, je zmeraj dobil tisti čas, da se je osebno udeleževal sej »Zgodovinskega društva« ki je bil od svoje mladosti njegov član in nato tudi predsednik. Posebno mu je bilo pri srcu leposlovje, a zanimal se je tudi za arheologijo. Kakor je razvidno iz Spominov, se mu je duša zmeraj odprla za mirno in osredotočeno delo, če je prejel kaj leposlovnega ali zgodovinskega čital v krogu svoje družine, v svetu, ki mu je bil vse in ki ga razen njega niti ni skoraj zanimal drug svet. Usoda, ki se je porajala ob vznosu prestola, mu je bila všeč, toda dolžnost, da bi se pripravljala že od mladosti na visoki vojaški poklic, ga je težila ko težko breme na plečih, kar se je dozeval kot bridka ironija, zlasti ob koncu njegovega vladanja, ko je moral prevzeti poveljstvo vojske.

Škole nove

Koledar

Sreda, 14. aprila: Justin, mučenec; Domnica, devica in mučenica; Tiburcij, mučenec. Četrtek, 15. aprila: Helena, kraljica; Peter Gonzalez, opat; Bazilisa, mučenica.

Zgodovinski paberki

14. malega travna:

1. 1586 so ustanovili jezuiti na pobudo nadvojvode Karla v Gradcu, središču notranje-avstrijskih dežel, univerzo. — Prihod jezuitov, ki se začne v avstrijskih deželah konec 16. stoletja. — Univerza se je naglo razvijala in je postala posebno važna za Slovence na štajerskem, ki so po večini iskali prav v Gradcu svojo duhovno izobrazbo.

1. 1695 je umrl v Parizu Jean L. Fontaine, eden najpomembnejših pisateljev basni. Ustvaril je satirična, dramatsko razgibana dela, podobna svoji dobi, pa tudi večno dragoceno sliko ljudi. Morala njegovih basni je vseskozi zdrava.

1. 1836 je izšel v tisku Prešernov »Krst pri Savici«.

1. 1865 je fanatičen secesionist v Washingtonu smrtno ranil Abrahama Lincolna, predsednika Združenih držav (1861/63) in zagovornika osvoboditve črnih sužnjcev. Lincoln je začel široko akcijo proti suženstvu, priključilo se mu je zlasti prebivalstvo severnih industrijskih predelov, dočim so se južne države — večji del poljedelske — odločno uprle, izstopile iz zveze in ustanovile novo. Začela se je secesijska vojna, ki pomeni važen mejnik v zgodovini Združenih držav Severne Amerike. Zmagale so severne države, ki so odpravile suženstvo in obnovile državno enotnost. Šele po tej vojni se začne oni silni razvoj in vseh področjih življenja, ki je ustvaril današnjo USA, saj je imela zveza leta 1870 komaj 40 milijonov prebivalcev, toda dobrih 40 let pozneje je poskočilo njihovo število zaradi velikega doseljavanja iz Evrope na 100 milijonov.

1. 1895 je bil v Ljubljani hud potres. Cele ulice so se razrušile, mnogo hiš, spomenikov baročne Ljubljane je izginilo. Po potresu je naše mesto začelo polagoma dobivati novo lice.

Novi grobovi

† Adolf Zajec, V št. Jerneju je umrl šolski upravitelj v Čadražah gospod Adolf Zajec. Blagoga rajnega, ki zapuša sinka Marjana, so pokopali minulo sredo. Naj počiva v miru! Njegovim dragim naše sožalje!

Na Cvetno nedeljo izide v knjižnici

PASTIRSKO PISTO

Ljubljanske škofa.

Prednaročila sprejema še danes Mladinska založba (Stari trg 30) in uprava »KNIJIZIO« na kavovniku. — ena izredna knjižnica črna lila

— Duhovne vaje za akademske izobražence bodo v uršulinskem samostanu v dneh 17., 18. in 19. aprila. Vsak dan bosta dva govora: zjutraj ob pol osmih, zvečer ob pol šestih. Začetek v petek, 16. aprila, ob pol šestih zvečer, sklep v torek, 20. aprila, zjutraj. Govori bodo v notranji kapeli, vhod pri porti. Prosimo zainteresirane, da se blagovolijo prijaviti na samostanski porti.

— Duhovna obnova za poročene može, ki bo od 17. do 21. aprila v uršulinski cerkvi. Začetek 17. aprila ob 1/2 zvečer. V nedeljo, 18. aprila, govor ob 1/2 zvečer. V ponedeljek, dne 19. aprila, ob 6 zjutraj in ob 1/2 zvečer in v torek, 21. aprila, ob 6 zjutraj in ob 1/2 zvečer. Sklep v sredo ob 1/2 zjutraj. — Vljudno vabljeni, da se pripravimo za posvečenje v čast brezmadežnemu Marijinemu Sreču.

— Duhovna obnova za samske može, ki bo v Slomškovem zavodu, Poljanska 6 (tik Alojzijevega). Pričetek 17. aprila ob 1/2 zvečer. V nedeljo ob 1/2 zvečer govor. V ponedeljek in torek govori ob 1/2 zjutraj in 1/2 zvečer. Sklep veliko sredo,

KINO MATICA

Predstave dnevno

ob 15., 17., 19.15 uri

Ob nedeljah in praznikih

ob 10.30, 15., 17., 19.15 uri

Drobna ljubljanska kronika

Za prihajajoči koncert Glasbene Matice, ki bo na veliki četrtek ob 7 zvečer v veliki unisonski dvorani in na katerem se bo izvajala Tomčeva kantata za soli, zbor in orkester »Križev pot«, so vstopnice že v prodaji v knjižnici Glasbene Matice. Prav tam se dobi tudi besedilo vseh 14 postaj križevnega pota z uvodom in sklepom, kakor bo peto na koncertu. Na besedilo se prav posebno opozarjamo, saj je nujno potrebno za lažje razumevanje dela. Pod vodstvom ravatelja Polca bodo prvi izvedli Tomčeva kantata aliatika Franja Golobova, basist Julij Betetto, pevski zbor Glasbene Matice in simfonični orkester.

V Drami so se pričela pasijonske predstave: V teh dneh uprizorjajo v dramskem gledališču za abnoma in izven abnoma E. Gregorinovo pasijonsko dramo »V času obiskanja«. To delo je vzbudilo v prejšnjih letih pri številnih uprizoriziranih neuvadno zanimanje in je vselej pritegnilo pozornost mestnega tuda velikega občinstva. Pod vodstvom ravatelja Polca bodo prvi izvedli Tomčeva kantata aliatika Franja Golobova, basist Julij Betetto, pevski zbor Glasbene Matice in simfonični orkester.

V Drami so se pričela pasijonske predstave: V teh dneh uprizorjajo v dramskem gledališču za abnoma in izven abnoma E. Gregorinovo pasijonsko dramo »V času obiskanja«. To delo je vzbudilo v prejšnjih letih pri številnih uprizoriziranih neuvadno zanimanje in je vselej pritegnilo pozornost mestnega tuda velikega občinstva. Pod vodstvom ravatelja Polca bodo prvi izvedli Tomčeva kantata aliatika Franja Golobova, basist Julij Betetto, pevski zbor Glasbene Matice in simfonični orkester.

V Drami so se pričela pasijonske predstave: V teh dneh uprizorjajo v dramskem gledališču za abnoma in izven abnoma E. Gregorinovo pasijonsko dramo »V času obiskanja«. To delo je vzbudilo v prejšnjih letih pri številnih uprizoriziranih neuvadno zanimanje in je vselej pritegnilo pozornost mestnega tuda velikega občinstva. Pod vodstvom ravatelja Polca bodo prvi izvedli Tomčeva kantata aliatika Franja Golobova, basist Julij Betetto, pevski zbor Glasbene Matice in simfonični orkester.

21. aprila, ob 1/2 zjutraj. Pridite, da se pripravimo na posvečenje v čast brezmadežnemu Marijinemu Sreču!

— Dovoljenja za prehod čez blok. Združene kmetovalcev obvešča vse one kmetovalce, ki so se prijavili za prehod preko blokov, da so dovoljenja že potrjena.

— Hladnejše vreme. V nedeljo je bilo, kakor že poročano, zelo toplo, v ponedeljek se je ozračje po nočnem dežju nekoliko ohladilo, vendar je bila jutranja temperatura zelo visoka, ko je dnevalna nasprotno v ponedeljek zelo padla. Toploter je v mestu podnevi dosegel le +14.2°C. Popoldne ob 14.40 je spet začelo deževati in pozneje zvečer. Padlo je vsega za 1.6 mm dežja. Letošnji april bo, kakor vse kaže, reven na dežju, kajti doslej so bili zaznamovani le 4 deževni dnevi z 12.1 mm dežja, kar je razmeroma zelo malenkostna množina dežja. Barometer se je v torek zjutraj dvignil na 771.5 mm. V torek zjutraj je bilo močno megleno, pozneje oblačno. Noč je bila drugače jasna. Jutranja minimalna temperatura v torek +3°C. Letos je zadnji sneg v ravnini zapadel 16. februarja.

— Nesreče na deželi. Na kolodvoru v Stični je po nesreči prišel pod vlak 34 letni železničar Janez Omahen. Dobil je poškodbe na životu. Sreča v nesreči je še bila, da ga ni strlo kolesje, ker so poprej vagon zavrli. — Hčerka trgovca v Veliki Loki na Dolenjskem, 6 letna Tatjana Vidmarjeva, si je pri padcu zvala uho. — Tako nesreče je padla na brano, da se

Iz dela in življenja - od tu in tam

S Spodnjega Štajerskega

Mariborski dnevnik v novi obleki. Nedeljska številka »Marburger Zeitung«, ki je prav za prav dvojna kakor po navadi in je izšla z datumom 10. in 11. aprila, je prvič imela spremenjeno obliko. Dosedanja »Marburger Zeitung« je imela isto velikost kot »Tagespost« ter je bila znatno manjša in zlasti krajša od »Slovenca«. Nova oblika časopisa pa je natančno tako dolga kakor »Slovenec«. Širina papirja pa je za malenkost večja, vendar je tiskana stran prav toliko široka kakor »Slovenec«. Časopis ima pet stolpcev, medtem ko je prej imel štiri. Tudi stara glava časopisa je spremenjena. Obseg časopisa kaže, da bo šest odnosa štiri strani. Prva številka v spremenjeni obliki je torej izšla prav za proslavo dvehletnice vstanka nemške vojske v Maribor.

Spodnja Štajerska v številkah. Spodnja Štajerska meri 6782 kv. km in ima 551.610 prebivalcev ki žive v mestnem okrožju Maribor in šestih podeželskih okrožjih, ki so mariborsko, ptujsko, celjsko, trboveljsko, brežiško in ljutomersko. Vsega skupaj je na tem območju 177 občin, v katerih je 154 krajevnih skupin štajerske domovinske zveze. Te se dele na 625 celic in 4208 skladov.

Veliki Maribor. Veliki Maribor, ki obsega samostojno mestno okrožje Maribor, medtem ko je vsa Spodnja Štajerska razdeljena na šest okrožij, šteje danes 73.000 prebivalcev. Ob dvehletni upravljalni časopisje, da premore Maribor dve višji šoli (gimnaziji), dve učiteljski, nekaj glavnih (mešarskih) in strokovnih šol, dalje vinogradniško šolo, glasbeno šolo in muzej. Kot upravno središče za celo Spodnjo Štajersko združuje vse ustanove za organizacijo štajerske domovinske zveze. V gospodarskem in industrijskem pogledu pa so izredno važne velike železniške delavnice in vedno bolj rastoča tekstilna industrija, ki dela tudi sedaj s polno paro.

Organizacija brambovcev na Spodnjem Štajerskem. Nedeljski »Völkischer Beobachter« piše, da so brambovci na Spodnjem Štajerskem razdeljeni v dve brigadi. Obe brigadi se delita na deset standart s skupno 77 napadalnimi oddelki, ki pre-

je poškodovala na obrazu 4 letna delavčeva hčerka Marija Prelogar na Vrbovcih pri Viču. — Kočarjeva žena, 40 letna Franja Pavčnikova, je padla in si zlomila desno roko.

— Vrt moramo temeljito zaliti. Zaradi lepih pomladanskih dni se je zemlja po vrtovih že močno izsušila. Zato je njuno potrebno, da vrt dobro namočimo. Predvsem trpe žejno vednozeleni grmi in trajnice. K vsaki rastlini prilijemo kabljico vode, da se prst napoji z vodo. Če imamo za zalivanje cev, uporabimo to. Enkratno temeljito zalivanje zadostuje za tri tedne. Na ta način nam bodo rastline lepo odgnale in rastle. Prav tako je nujno potrebno, da zalijemo živo mejo, saj se ta uniči največ zaradi pomanjkanja vode. Tudi v zelenjadnem vrtu imamo žejne rastline. Predvsem skrbimo za rabarbaro, ki ji prilivamo mešanico razredčene gnojnice. K vsaki rastlini s kabljico. Seveda ne smemo pozabiti na posajeno vrtnino. Zalivamo vedno temeljito in v daljših razdobjih. Svet graha, korenja in čebule ne zalivamo, ker je boljše, da se rastline ne privadijo na zalivanje, poženo naj raje v globino koreninice. Zelo važno je zalivanje mladih in na novo posajenih sadnih dreves, ki še nimajo močno razvitih korenin. Dalje trpe za hudo sušo tudi obzidni špalirji. Če jih ne bomo pravčasno zalili, bodi kaj slabo odgnali. Pomanjkanje vode se jim bo vse leto poznalo. Enako zalivamo tudi ribezlje in kosmulje. Če bomo spomladi pridno zalivali, nam bo vrt vse leto povračal naš trud.

Z Ježice

V poročilu o pogrebu Kunstljeve družine pred nedavnim smo poročali v našem listu o Kunstljevi oporoki, češ da so partizani oporoko ponaredili in določili za dediča neko tretjo osebo. Kakor pa smo se prepričali, ni o tej oporoki na občni nič znanega.

morejo v celoti 364 enot. Vsega skupaj obsegata brigadi 86.700 mož. Poleg tega je še ena motorizirana standarda z 21 enotami in skupno 1600 možmi. Posebna standarda pa ima deset enot in skupno 400 mož. Od 14. aprila do 1. decembra 1942 je bilo 12 kompanij brambovcev s skupno 2220 možmi odrejenih kot južni bataljon v okrepitev policije, ki je preganjala bandite in deloma varovala mejo. Pri tem so se brambovci prav dobro izkazali.

Mladina in šolstvo na Spodnjem Štajerskem. Po podatkih v nedeljskem »Völkischer Beobachter« je v organizaciji nemške mladine na Spodnjem Štajerskem vsega skupaj 390 ljudskih šol s 85.519 učenci in učenkami. Dalje je na Spodnjem Štajerskem (26 glavnih šol (mešarskih) in dve pomožni šoli. Na vseh teh je 1073 učnih moči. Med drugim šolstvom je treba omeniti šest višjih šol (srednje šole ali gimnazije) tri učiteljske, državna, gospodarska srednja šola, dve kmetijski šoli, 15 obrtniških poklenih šol, 8 poljedelskih zimskih šol, 7 kmetijskih strokovnih in vinčarskih šol, 5 okrožnih glasbenih in 7 krajevnih glasbenih šol.

Vsota dvehletnih nabirk na Spodnjem Štajerskem. V uvodniku v nedeljski »Tagespost« piše Hermann Krauth, da so Spodnještajerci v dveh letih pri javnih nabirkih nabrali vsega skupaj za zimsko pomoč izredno veliki znesek 12 milijonov mark. Prav toliko pa so v dveh letih znašali izdatki za najrazličnejše naprave socialnega skrbstva na Spodnjem Štajerskem. Spodnještajerci, kakor pravi člankar, so tako sami plačali naprave svojega socialnega skrbstva in tem lepše izpovedali svoje prepričanje. Poleg tega uspeha na notranji fronti pa se bore že sinovi Spodnje Štajerske, ki je že stoletja dajala moči najbolj slavim planinskih polkom, za boljšo bodočnost Evrope na najrazličnejših bojiščih.

Smrtna kosa. V Mariboru so umrli: 73 letna Marija Huemer, roj. Steuber, 76 letni preužitkar Matevž Koren iz Gabernika pri Zg. Polskavi, inženirjev sinček Marko Hlad in sinček železniškega nameščena Adolf Podjaveršek. V Bogaski Slatini so umrli: 67 letni Jožef Kodolčić iz Erjavcev,

Otroci — Starši

Izšla je krasna mladinska legenda

Pastirčkova nebesa

ki jo je napisal Jože Tomašič, s slikami opremil pa Jože Beranek

Povest je posebno priporočljivo branje — mladim in odraslim — za velikonočni čas

50 strani, 50 slik

Broš. L 8.—, kart. L 11.—

Ljudska knjigarna v Ljubljani

Pred škofoj 5 - Miklošičeva cesta 5

74 letna Marija Kidrič iz Radovljice, občinska nameščenka Olga Vosou, 42 letni Anton But iz Nogove, 63 letni Ivan Plečak iz Tržišča in 98 letna Ema Kidrič iz Ceroveca. V Ptujju je umrla učiteljica Hiltruda Wolf. V Teharjih je umrl 92 letni Andrej Hrovat. Na vzhodnem bojišču je na srednjem odseku padel narednik v pehotnem polku, nekdanji carinski inspektor Günther Freytag iz Maribora.

Iz Hrvaške

Prispevek hrvaškega delavstva v Nemčiji za »Pomoč«. Hrvatski delavci, zaposleni v Nemčiji, so zbrali med seboj 85.000 kun ter jih poslali kot svoj prispevek »Pomoči« v Zagreb.

Objava glavnega ravnateljstva za javno varnost v NDH. Glavno ravnateljstvo za javno varnost v hrvaškem notranjem ministru je objavilo 5. aprila uradno sporočilo, da so odmetniki napadli vlak na progi Ruma—Vrđnik in ubili člana ustaške milice Gjurjo Marjoša in Franja Mihaliča. V Vitrovi pa je bil dne 12. marca ubit strojevodja Vlado Klier. V koliko oblasti NDH v roku desetih dni po objavi tega sporočila ne bi izsledile pravih zločincev, bodo za vsakega imenovanega dale ustreliti po deset uradno ugotovljenih komunističnih pravokov.

Hrvatski list v turščini. Dne 6. aprila je izšla v Zagrebu prva številka hrvaškega lista v turščini. List izhaja v turščini pod naslovom »Doga v Battia«, kar pomeni »Vzhod in Zahod«. Izdaja ga hrvaška muslimanska založba »Vzhod in Zahod«, ureja pa muslimanski časnikar in književnik Abdulah Hivzi Bjelevac. Uvodni članek za list je napisal hrvaški javni delavec profesor Hakija Hadžić, poslanik in polnomočni minister pod naslovom »Hrvatski narod in islamski vzhod«.

Iz Srbije

Konferenca srbskega prosvetnega ministra z vsemi beograjskimi ravnatelji in upravitelji srednjih in ljudskih šol. Ob pričetku drugega polletja na srbskih in ljudskih šolah je srbski prosvetni minister Jonić pozval k sebi na posvet vse ravnatelje beograjskih srednjih in ljudskih šol ter jim dal nekaj navodil za delo v drugem šolskem polletju. Minister je predvsem poudarjal važnost vestnega dela po vseh šolah. Ravnatelji in upravitelji posameznih šol morajo gledati zlasti na to, da bodo vsi profesorji in učitelji res koristno zaposleni. Isto velja tudi za učence. Lenuhe je treba povsod izključiti. Kar je morda v zimskem času zaostalo, je treba v letnih mesecih čimprej nadoknaditi.

Ureditev vprašanja najemanja delovnih moči v Banatu. Beograjski nemški dnevnik objavlja sporočilo tamošnjega nemškega vojaškega poveljstva, da sta okoližni predstojnik v Banatu in tamošnji policijski ravnatelj izdala odredbo, po kateri ne sme noben delavec svojevoljno zapustiti svojega delovnega mesta v Banatu in oditi na delo v kak drugo pokrajino. Določila odredbe se nanašajo na vse moške in ženske od 14. leta starosti dalje. Izjeme so dovoljene samo za tiste, ki so zaposleni v kakih vojaških obratih ali v podjetjih, ki so v vojaškem pogledu zelo važna.

Che cos'è la tattica "A BRANCHI"?

Allorchè le navi commerciali nemiche si riuniscono in grandi convogli per godere della sicurezza del gregge, si lanciano, contro di esse, i sottomarini, "Lupi del Mare". Questa recentissima tattica che ha ottenuto strepitosi successi, viene descritta in un interessante articolo con disegni illustrativi, nell'ultima edizione di SIGNAL.

È in vendita l'edizione italo-tedesca di SIGNAL No. 7, la moderna rivista illustrata che si fa apprezzare per i suoi servizi d'informazione. 40 pagine, di cui 8 a colori. In vendita ovunque a L. 3.—.

Kaj je taktika „V TROPIH“?

Ko se neprijateljske trgovske ladje združijo v velikih konvojih, da bi uživale varnost črede, se zaženejo proti njim podmornice, „morski volkovi“. Ta najnovejša taktika, ki je doživela velikanski uspeh, je opisana v zanimivem članku, opremljenem z risbami, v poslednji izdaji lista SIGNAL.

Na prodaj je italijansko-nemška izdaja lista SIGNAL Štev. 7, moderna ilustrirana revija, ki je cenjena zavoljo svoje obveščevalne službe. 40 strani, od teh 8 z barvanimi risbami. Dobite jo povsod za 3 lire.

Gledališče

Opera:

Sreda, 14. aprila, ob 18: »Madame Butterfly«. Red B. Četrtek, 15. aprila, ob 18: »Evgenij Onegin«. Red Č. Petek, 16. aprila, ob 18: »Sirota Marko«. — »Obuti mačke«. Prireditelj Gilla. Sobota, 17. aprila, ob 18: »Madame Butterfly«. Izven. Cene od 28 lir navzdol. G. Pucelj: »Madama Butterfly«. Opera v treh dejanjih. Osebe: Butterfly — Heybalova, Suzuki — Španova, Kate — B. Stritarjeva, Pinkerton — Lipušček, Sharpless — Popov, Goro — Štadoljev, Yamadori — Dolničar, bone — Lupaša, komisar — Gregorin, uradnik — Škabar, mati — Škaričeva. Dirigent: D. Zebra, režiser: C. Debevec, krovodnja: R. Simoniti, scenografi: A. Foriga.

Drama:

Sreda, 14. aprila, ob 18.30: »V času obiskanja«. Red Sreda. Četrtek, 15. aprila, ob 18.30: »Veliki mož«. Izven. Cene od 15 lir navzdol. Petek, 16. aprila, ob 18.30: »V času obiskanja«. Red A. E. Gregorin: »V času obiskanja«. Pasijonska igra v šestih postajah. V zgodbi so glavne osebe: Marija — Starčeva, Jezus — Gregorin, Janez — Vrdonik, Pater — Bragorin, Juda — Nakrat, Magdalena — Sanelnova, veliki duhoven — Plut, Kaita — P. Kovč, Poncej Pilat — Peček, stotnik Petronil — Drenovec, Veronika — Simčičeva. Sodeluje velik del dramskega ansambla. Režiser: R. Gregorin, scenografi: inž. E. Franz, scenjska glasba: prof. M. Tomc.

Opozarjamo na petkovsko popoldansko predstavo Goldonijske komedije »Mirandolina«, katere začetek bo ob 15. uri in ki bo po zelo nizkih cenah od 12 lir navzdol. Naslovno vlogo bo igrala Mira Danilova.

Polzvedovanja

Zgubila sem v ponedeljek, 12. t. m., moje volnene rokavice od uršulinske cerkve do Šiške. Pošten najditelj naj jih odda pri upravi »Slovenca«.

Naznanila

FRANČISKANSKI ODER. Nedelja, 18. aprila, ob 5 popoldne: »Zupnik iz evetnega vinograda«. Vstopnice v prodaji v trgovini Štigliro in na dan predstave pri blagajni frančiskanske dvorane.

RADIO. Sreda, 14. aprila: 7.30 Operetna glasba — 8 Napoved časa, poročila v italijanski — 12.30 Ploče — 12.30 Poročila v slovenščini — 12.45 Polke, valčki in mazurke — 13 Napoved časa, poročila v italijanski — 13.10 Poročila vzhodnega poveljstva Oboroženih sil v slovenščini — 13.12 Orkester vodi dirigent Petratia — 14 Poročila v italijanski — 14.10 Koncert tenorista Egresyja Tiborja — 14.30 Koncert Kmetijskega tria — 15 Poročila v slovenščini — 17 Napoved časa, poročila v italijanski — 17.15 Koncert pianistke Rossane Bottai-Orlandini — 19 Govorimo italijansko, ponudje prof. dr. Stanko Leben — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Neapeljske pesmi — 20 Napoved časa, poročila v italijanski — 20.20 Radio za družino — 21.15 Devet Beethovnovih simfonij: Simfonija št. 7 vodi dirigent Van Kempen — 21.40 Zanimivosti v slovenščini — 21.50 Orkester vodi dirigent Kramer — 22.15 Klasični orkester — 22.45 Poročila v italijanski.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Blewstova cesta 43; mr. Trnkoč, ded. Mestni trg 4, in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Najlepša knjiga, ki vam lepo razloži prikazovanja v Fatimi, so

ŠMARNICE

ki jih je spisal dr. Ivan Ahčin. Tudi vsem laikom je knjiga najlepše duhovno branje. — Stane samo 10 lir. Knjigo naročite pri: Odboru 5 prvih sobot, Pred škofoj 1/1. Pisarna KA. Ljubljana. — Dobite jo tudi v knjigarnah in pri vseh župnih uradih.

S. S. VAN DINE: 43

Umorjeni Kanarček

»Lahko je reči, naj jih najdem,« je zagodrnjal Markham. »Zlo pa je prav v tem, ker ne vemo, kje naj jih iščemo.«

Heath si je zopet prižgal cigareto in naredil nepotrpežljivo kretnjo.

»Nikakor se ne morete oddaljiti od Skeela. Brez dvoma je on zagrešil ta zločin. Če bi ne bilo njegovega odvetnika, bi se mi že posrečilo, da bi ga pripravil do besede. Predvsem pa, gospod Vance, je zlikovec res imel ključ od plesalčinega stanovanja...« Umolknil je za hip in pogledal načelnika. »Nikakor ne nameravam kritizirati, a zdi se mi, da zapravljamo čas, ko poizvedujemo za plesalkinimi prijatelji, gospodom Cleaverjem, Mannixom in drugim.«

»Morda imate prav, gospod narednik,« je priznal Markham. »Vendar pa bi rad vedel, zakaj se je doktor Lindquist vedel tako čudno.«

»Morda bi tudi to prišlo prav,« je pristal Heath. »Če je doktor prišel s plesalko že tako daleč, da ji je celo grozil s smrtjo in če je zgubil glavo, ko ste ga vprašali, kje je bil v ponedeljek ponoči,

zelo verjetno nekaj ve. Čemu ne bi poskusili, da bi ga nekoliko prestrašili? Poročila o njem nikakor niso najboljša...«

»Izvrstna misel!« je vzkliknil Vance.

Markham ga je prodrljivo pogledal, nato pa je zašel pregledovati note, v katerega si je zapisoval razne sestanke, in dejal:

»Danes popoldne sem še precej prost, zato ga lahko povabite semkaj. Prikrbite si pozivnico, ako bi se branil. Skrbite, da bo tukaj takoj po kosilu.«

Nato je nevoljno pobobnal po mizi. »Če ne dosežem drugega, bom dosegel vsaj to, da izločim vsaj katerega izmed teh ljudi, ki delajo to zadevo tako čudno zapleteno. Čisto vseeno je, če začnem z Lindquistom.«

Heath je vsem podal roko in odšel z obrazom, ki je kazal le malo upanja.

»Ubogi revež!« je dejal Vance in gledal proti vratom, skozi katere je izginil narednik. »Videti je zelo slabe volje.«

»Tudi ti bi ne bil vesel,« je vzkliknil Markham, »če bi te napadali časopisni in ti skušali izpodkopati ves ugled. Toda ali mi nisi obljubil, da mi boš danes prinesel nekaj dobrih novic?«

»Zdi se mi, da sem ti res nekaj obljubil...« Nekaj časa je Vance molče gledal skozi okno, nato pa je spet spregovoril: »Tale Mannix me privlači kakor magnet. Draži me in preganja kakor kak duh.«

»Ali spada to k poročilu, ki si mi jih obljubil?«

»Ne bom se mogel umiriti,« je nadaljeval Vance, »dokler se mi ne bo posrečilo izvedeti, kje je bil ta trgovec s kožuhovino v ponedeljek zvečer med enajsto in dvanajsto uro. Bil je nekje, kjer bi ne smel biti. Ti, Markham, pa moraš to odkriti. Bod tako priazen in postavi tega Mannixa kot drugega v seznam tistih, ki bi se jih rad iznebil. Govoril bo, če ga bomo le znali dovolj pritisniti. Bodi brutalen, če treba. Daj mu razumeti, da sumiš, da je on morilec. Vprašaj ga o oni ženski... kako se že piše... Fribee... Nekaj časa je molčal in zamisljeno gledal predse.

»Mislim da...« Da, Markham, vprašaj ga o njegovi nekdanji uslužbenki. Vprašaj ga, kdaj in kje jo je videl zadnjič. Bodi skrivnostni in previden, ko se dotakneš tega predmeta.«

»Veš kaj, Vance...« Markham je bil videti razdražen. »Že tri dni spravljaš neprestano v ospredje tega Mannixa. Čemu neki ga zasleduješ? Kaj misliš odkriti?«

»Slutnja, samo slutnja. Je pač le moj psihični značaj!«

»Verjel bi ti, če bi te ne poznal že petnajst let.« Pogledal ga je pozorno, nato pa je skomizgnil z rameni. »Ko bom končal z Lindquistom, pokličem Mannixa.«

XIX.

Doktor pojasnjuje.

Petek, 14. septembra, ob 2 popoldne.

Odšli smo na prigrizek v privatni načelnikov kabinet, ob dveh pa so nam naznanili doktorja Lindquista. Spremljal ga je Heath in na njegovem obrazu je bilo mogoče razbrati, da ni spremljovalec niti malo ni všeč.

Markham je povabil doktorja, naj sede nasproti njemu.

»Kaj pomeni ta nova žalitev?« je hladno vprašal zdravnik. »Ali je to vaša navada, da nadlegujete mirne meščane in nasilno postopate z njimi?«

»Moja dolžnost je, da privedem morilce v roke pravice,« ga je prav tako hladno zavrnil Markham. »Če se vam zdi, da bi se morali česa bati s tem, da odgovarjate na moja vprašanja, si lahko pokličete odvetnika. Morda mu hočete telefonirati in ga pozvati semkaj, da vas zakonito brani?«

Zdravnik je okleval:

»Ne potrebujem nikake zakonite obrambe. Ali mi hočete povedati nemudoma, čemu ste me dali privedi semkaj?«

»Brez dvoma želim, da bi mi pojasnili nekatere stvari, ki sem jih izvedel o vaših odnosih z gospodično Odell, kakor tudi, da mi pojasnite, čemu ste me skušali prevarati glede teh odnosov, ko sva se zadnjič razgovarjala.«

TEL. KINO UNION 2-2

Prečesljiva zgodba, ki je ne boste pozabili

»Žrtev velike ljubezni«

V gl. vlogah: Assia Noris in Piero Lulli...

PREDSTAVE:

ob delavnikih: 15.30, 17.30, 19.30; ob nedeljah in praznikih: 10.30, 15.30, 17.30, 19.30

TEL. KINO SLOGA 2-31

Na splošno željo! Nepozabljiva ljubezenska drama po romanu Edmonda de Amicisa

»Carmela«

V glavnih vlogah: Pal Javor, Doris Duranti

Pričetek predstav: 14, 15.50, 17.40 in 19.30.

TEL. KINO MATICA 2-4

Dnevno ob 15 film o nesmrtnem osvajaču ženskih src

»Don Juan«

Adriano Rimoldi, Eliena Zareski, P. Stoppa.

Dnevno ob 17 in 19.15 velezanimiv in naj-sodobnejši film ljubavno-kriminalne vsebine

»Zadeva Styx«

Napeti prizori, ples... V glavnih vlogah: Viktor de Kowa, Laura Solari, Margit Symo

Zelo dragi angleško-amerikanski letalski napadi

Berlin, 12. aprila. s. V noči od sobote na nedeljo je britansko letalstvo napadlo, kakor je to javilo nemško uradno poročilo, več krajev v zahodni Nemčiji. Medtem ko je bila povzročena škoda zelo majhna, pa je bilo več napadajočih letal zbitih. Druga nasprotnikova letala so potem napadla vzhodno nemško ozemlje in zmetala svoj tovor bomb na odprta polja. Ta napad označujejo v vojaških krogih kot popolnoma nevojaški in brezpomemben. Loveci in lažja britanska letala so napadla razne kraje na Holandskem. Nasprotnik se je vrgele predvsem na najbolj naseljene stanovanjske predele in povzročil smrt številnih Holančev, škodo pa naredil edino na stanovanjskih poslopih. Nemška protiletalska obramba je zbila 13 napadajočih letal, ki so sodelovala pri imenovanih napadih. Med zbitimi letali je tudi nekaj težkih bombnikov, ki so najnovejšega izdelka, kakor so na primer Moskitosi.

OTVORITEV

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem odprla

v Židovski ulici 6 nov

brivsko-frizerski salon

in se cenj. damam in gospodom priporočam. Obenem se zahvaljujem vsem svojim cenjenim gostom v Trebnjem za dosedanje naklonjenost.

JEREB VILMA

Ali poznate roman

»Pesnikova skrivnost«

Izšel je v »Slovenčevi knjižnici«

Trije zlati laski deda Vseveda

Spisal K. J. Erben — Risal Ivan Romih

SPORT

Ljubljanski atleti

bodo tekmovali 18. t. m. v teku čez drn in strn. — Rok za prijave do petka.

Prva letošnja lahkoatletska prireditev bo prihodnjo nedeljo ob 10 popoldne na igrišču Hermesa. Nastopili bodo tekači vseh razredov in se potegovali za naslov pokrajinskega prvaka v teku čez drn in strn. Zagotovljen je nastop članov Ilirije, Planine in Hermesa, tem pa se bodo pridružili še drugi, saj pomenijo teki v naravi tako odlično preizkušnjo telesne zmogljivosti za vse športnike.

Ali ste že naročeni na

Slovenca ?

Vsako naročnik zavarovan

V vsako hišo »SLOVENCA«

Umrla nam je 4. aprila, v starosti 83 let, naša dobra mati, stara mati, gospa

Marija Hribernik

Zidančkova mama

V Virmašah, Sv. Duh pri Škofji Loki. — Pogreb ranke na starološko pokopališče je bil preteklo sredo, 7. aprila 1943. Sveta maša zadušnica bo brana na Viču v četrtek ob pol 9.

Blagor odslej mrtvim, kateri umrjejo v Gospodu. Da, govori Duh, spočijejo naj se od svojega truda, zakaj njih dela gredo za njimi (Razodetje sv. Janeza 14, 13).

Virmaše pri Škofji Loki, Ljubljana, dne 13. aprila 1943.

V imenu sorodnikov **Katreja Primožič**

POKLICE ZETA IN GA VPRAŠA, KJE IN KAKO JE HODIL V GRAD. ON POVE, DA JE BIL ČEZ NOČ PRI NEKI STARKI. KO JO PODROBNEJE OPIŠE, SPOZNA KRALJA, DA JE TO BILA TISTA ROJENICA, KI MU JE PRI ROJSTVU PRISODILA KRALJEVO HCER.

Z ozirom na to, da bo to prvi letošnji nastop atletov, je določila lahkoatletska zveza primerno dolžino proge, ki bo znašala 3500 m in bo potekala v okviru Hermesovega igrišča v Šiški. Posebno veljavo je dal prireditvi tudi CONI, ki je razpisal pokal za najboljšo moštvo. Mikavna nagrada bo brez dvoma vzpodbudila ljubljanska atletska društva, da bodo poslala na prvo preizkušnjo atletov številne ekipe najboljših tekačev. Opozorjamo društva, da traja rok za prijave samo do petka do 18. ure. Obenem s prijavo je treba vplačati po 1 liru prijavnine za vsakega atleta.

V Ljubljanskem nogometnem prvenstvu bodo igrali prihodnjo nedeljo po temle sporedu: I. razred: Hermes—Dopolavoro Tob. tovarne; II. razred: Zabjaki—Mladika. Doslej so odigrali v obeh razredih samo po eno tekmo. V I. razredu je Ljubljana premagala Mars s 4:3, v II. razredu pa je Korotan odpravil Vičane s 5:1.

V štajerskem nogometnem prvenstvu so začeli preteklo nedeljo s povratnimi tekmami. Na sporedu je bilo samo srečanje med Celjani in graškimi poštarji. Celjska napadalna vrsta je bila dobro razpoložena in je dala po Vrečiču, Dobretzu in Caterju tri gole, četrti pa je padel kot autogol. Tako so zmagali Celjani z 0:4. — Mariborski železničarji so izrabili prost termin za prijateljsko tekmo s Knittelfeldom. Izid je bil 3:0 za Mariborčane.

V globoki potrlosti sporočamo, da nam je umrl ljubljani

Adolf Zajec

šolski upravitelj v Čadražah

Pogreb dragega je bil v sredo, 7. aprila 1943, v št. Jerneju, kjer mu je začasno tozemesko počivališče. Za izkazano zadnjo naklonjenost vsem naša iskrena hvala!

Ljubljana, 13. aprila 1943.

Žalujoči sinček Marjan in rodbini Zajec — Pirš

ČAŠA EGIPTOVSKEGA PODKRALJA

U. Mioni 7

Dal jih je pripeljal predse, se vsedel na prestol v prestolni dvorani, kjer je navadno sprejemal v izrednih okoliščinah in se poslužil tolmača. Govoril je vsa narečja kanaanske dežele, pa se ni hotel izdati; toliko manj bi bilo prikladno, da bi egiptovski podkralj govoril uradno v jeziku, ki ne bi bil egiptčanski.

Majordom pripelje deset mož v dvorano. Jožef je začutil tesnobo v srcu. Spoznal je v njih svoje brate, one okrutneže, ki so ga bili prodali izmaelcem v sužnost. Od tega nesrečnega dne je poteklo že več kot dvajset let; zelo so se postarali, toda on jih je prepoznal. Bili so oni, ni bilo nobenega dvoma.

Bilo jih je le deset. Manjkal je Benjamin, dragi brat, katerega je želel videti.

Kje je bil Benjamin? Zakaj ni prišel z brati? Morda je umrl? Ali so ga bratje sovražili kakor njega samega? Morda so tudi njega prodali? Gorje, ako je bilo tako!

In njegov oče, dobri Jakob? Ali še živi, ali je že odšel v predpeklo, da doseže veličasten dan, ko se mu bo odprlo nebo, da bo užival dobro zaslužen plačilo za svoje kreposti?

Jakovovi sinovi so poklekli, da ga počaste, stegnili ponižno prosijo k njemu roke in ga niso spoznali. Toliko let je že minilo, odkar so ga bili prodali. Sedemnajstleten mladenič je postal zrel mož. Kdo bi bil le od daleč slutil, da je brat, prodan v sužnost, postal mogočen podkralj Egipta?

Jožef se spomni sedaj svojih sanj. Uresničevale so se. Sinovi njegovega očeta kleče pred njim.

»Odkod prihajate?« jih ostro vpraša po tolmaču.

Odgovore mu:

»Prišli smo iz dežele Kanaan, da kupimo potrebno za življenje.«

Jožef ni vedel, kako naj se vede do njih. Ali naj jih strogo kaznuje za zločin, ki so ga zakrivali v njegovo pogubo? Njegova bratovska ljubezen se je upirala temu. Potem bi tudi prizadeval bolest svojemu očetu, ki bi moral trpeti za sinovljeve kazni. Ali naj jim odpusti in se razodene? Ali so bili tega vredni? Ali so se v teh dvajsetih letih kaj poboljšali? Ali ni verjetno, da je povzročil sinosti, ko bi skušal izkoristiti njegov položaj, da obogate svoja pleča?

Hotel jih je postaviti na trdo preskušnjo in ako jo bodo prestali, jim bo odpustil; sicer jih bo pa strogo kaznoval.

»Vi ste ogleduhi!« jim reče. »Izvedeli ste,

da vlada v deželi pomanjkanje in lakota, in prepričani, da je naša vojska obnemogla, ki bi jo bilo moči lahko premagati, pa ste prišli, da izveste, kje so v deželi manj utrjeni kraji, in jih napadete.«

Ta njegova domneva je brate zelo prestrašila. Gorje, ako se jim ne posreči, da jo uničijo! Z ogleduhi so zelo trdo postopali. Podkralj jim ne bo prizanašal.

Odgovore zelo ponižno:

»Gospod naš, ni tako, tvoji služabniki smo in smo prišli kupovat kruha. Vsi smo sinovi enega očeta in smo prišli z dobrim namenom in tvoji služabniki ne spletkarimo nič slabega.«

»Ni res!« zakriči Jožef. »Zadeva je čisto drugačna. Nesrečniki! Prišli ste, da si ogledate naše utrdbе.«

»Poslušaj nas, gospodar!« odvrne Juda v imenu bratov. »Nas, tvojih služabnikov, je dvanaest, sinov enega očeta v kanaanski deželi.«

»Ali vaš oče živi?«

»Tvoji služabnik, naš oče, živi,« odgovori Ruben.

Jožef se oddahne. Njegov oče živi. »Izdajalc!« Trdite, da vas je dvanaest bratov, vas vidim pa le deset!« reče.

»Gospod naš, ogleduhi so zelo trdi pri našem očetu, ki je zelo star, drugega pa ni več.«

»Umrl?«

»Umrl,« odgovori Ruben s trpkim glasom.

Sramoval se je priznati zločin bratov, ker on ga ni zagrešil; on je hotel Jožefa rešiti iz njihovih rok.

Jožefovo srce je poskakovalo radosti ob misli, da Benjamin živi; zelo živo je občutil spomin svoje ječe in zato se je prisilil, da se bratom ne da spoznati: »dozdeven mrlič živi!«, in potvarjajoče se pred njimi za tujca vzklikne:

»Ne verjamem vam! Tako je, kakor sem jaz rekel. Zares ste ogleduhi.«

»Nel! Nel!« ugovarjajo bratje. »Preizkusi nas.«

»Preizkusil vas bom, kakor želite,« vikne Jožef. Ko je izrekel najsvetejšo prisego, ki je v Egiptu običajna, nadaljuje:

»Pri Faraonovem zdravju ne boste odšli od tod, preden ne pride vaš najmlajši brat.«

To reče, ker želi videti ne samo Benjamina, marveč da preizkusi brate in se prepriča, ako resnično ljubijo svojega najmlajšega brata.

»Gospod,« odgovori Ruben v imenu bratov, »ne bo lahko doseči, kar želiš.«

»Zakaj ste lagali, ako vašega najmlajšega brata več nite!«

»Naš oče je star, zelo ljubi našega najmlajšega brata, celo bolj od nas vseh, in ne more živeti brez njega. Zelo bo trpel ob njegovi ločitvi.«